

P. SZABÓ SÁNDOR

A „PEKINGI KONSZENZUS” – KÖZIGAZGATÁS ÉS GAZDASÁGIRÁNYÍTÁS A KÍNAI NÉPKÖZTÁRSASÁGBAN*

Bevezetés

Kína az elmúlt harminc év során megvalósította a tervgazdasági rendszerről a piacgazdasági rendszerre való átállást. Ennek folyamán ugyanakkor egy sajátosan kínai piacgazdasági és gazdaságirányítási modell jött létre, amelyet gyakorta úgy neveznek, hogy „a kínai gazdasági modell”,¹ vagy – a Joshua Cooper Ramo által készített, *The Beijing Consensus* című tanulmány² megjelenése óta népszerűvé vált kifejezéssel élve – „a pekingi konszenzuson” alapuló gazdasági modell. A „pekingi konszenzusnak” a „washingtoni konszenzustól”³ való legfőbb eltérése az, hogy a pekingi modell lényegesen szélesebb körű lehetőségeket biztosít az államnak a piacgazdasági folyamatokba való beavatkozásra, és a makrogazdasági folyamatok tervezésére, mederben tartására.⁴ Ez a sajátosan kínai gazdaságirányítási modell az elmúlt évtizedekben rendkívül hatékonynak, és rendkívül sikeresnek bizonyult.

Az elmúlt három évtized során a Kínai Népköztársaság gazdasági nagyhatalommá vált. A „reform és nyitás” (*gaige kaifang* 改革开放) politikájának 1978-as megkezdése óta a kínai GDP évente átlagosan hozzávetőleg 10 százalékkal nőtt. 2008-ban, a pénzügyi világválság kirobbanásának évében 9.6 százalékos volt a növekedés, 2009-ben 9.1 százalékos, 2010-ben pedig 10.3 százalékos. Mára a kínai gazdaság a világ második legnagyobb gazdasága, mind vásárlóerő paritáson számolva, mind a valutaárfolyamok szerint számolva, közvetlenül az Egyesült Államok után következik a sorban. Kína ugyanakkor a világ legnagyobb exportőre, nem véletlenül nevezik gyakorta a „világ műhelyének”, illetve a „világ gyárának”: az elmúlt évek során maga mögött hagyta Japánt, az Egyesült Államokat, és végül Németországot is. Ezzel egyidejűleg Kína a világ egyik legnagyobb piaca. Hatalmas piac, 1,3 milliárd fogyasztóval, akiknek vásárlóereje rendkívül dinamikusan növekszik. Az elmúlt harminc év során az egy főre eső jövedelem átlagosan kb. 8

* Ez a tanulmány a Budapesti Corvinus Egyetem 4.2.1/B-09/1/KMR-2010-0005. számú TÁMOP program [Társadalmi Megújulás Operatív Program] *Hatékony állam, szakértő közigazgatás, regionális fejlesztések a versenyképes társadalomért* alprojektjében, a „Közigazgatási szervezet és e-kormányzás” műhelyben készült. A műhely (kutatócsoport) vezetője: Imre Miklós. A tanulmányt szakmai szempontból lektorálta: Török Gábor egyetemi tanár (BCE). A szerző egyetemi adjunktus, a Kínai Közigazgatás-, Gazdaság- és Társadalomkutató Központ igazgatója (Budapesti Corvinus Egyetem, Közigazgatás-tudományi Kar); elérhetősége: pszabo@keletinyelvek.hu

¹ Tokatlian 2008: 72; Liao 2009: xix-xxiii; Santoro 2009: 136; A tanulmány szerzője köszönetet mond Miklós Katalinnak a kutatást nagymértékben segítő kutatóasszisztensi közreműködéséért.

² Ramo 2004.

³ Williamson 1989.

⁴ Peerenboom 2007: 4-10.

százalékkal gyarapodott. A „reform és nyitás” politikája tehát a kínai lakosság gyors és látványos anyagi gyarapodásához vezetett. Ahogy a kínaiak mondani szokták, úton vannak a *xiaokang* 小康, vagyis a „szerény jólét” megvalósítása felé. Piacán, mindebből fakadóan, egyre kiélezettebb piaci verseny folyik az egyre erősödő és sokasodó belföldi vállalatok, és a tömegével betelepülő külföldi vállalatok részvételével. A kilencvenes évek közepétől a kínai állam gazdasági stratégiájában megjelenik a *zouchuqu* 走出去 (angolul: „go global”) stratégia: a kínai állam ösztönzi, hogy a kínai vállalatok megjelenjenek, és minél erőteljesebben legyenek jelen a nemzetközi piacon. Kína tagja az APEC-nek, és 2001 óta a WTO-nak. Külön figyelmet érdemel, hogy 2010 január 1-én létrejött az ACFTA (ASEAN-China Free Trade Area), amely a lakosság számát tekintve (kb. 2 milliárd fő) a világ legnagyobb szabadkereskedelmi zónája, tagországai együttesen több mint 6 billió amerikai dolláros éves GDP-vel rendelkeznek.⁵

A mai gazdasági teljesítményhez vezető folyamatok 1978 végén, Mao Zedong halála után két évvel kezdődtek. Megindultak a reformok mind az ipar, mind a mezőgazdaság területén, és ezzel párhuzamosan zajlott a „nyitás” is: 1980-ban létrehozták a külföldi befektetők Kínába vonzásának céljából az első négy „különleges gazdasági övezetet”, amelyet nem sokkal később számos további követett. Deng Xiaoping már 1979 márciusában arra figyelmeztette a Kommunista Pártot, hogy az országnak egy sajátosan kínai és modern úton kell haladnia. 1982 szeptemberében, a 12. pártkongresszus nyitóbeszédében Deng Xiaoping kijelentette, hogy a Kínai Népköztársaságnak „kínai típusú szocializmust kell építenie”. Ezzel megkezdődött a szocializmus fogalmának újradefiniálása. 1987-ben a 13. pártkongresszus kijelölte a „három lépésben való haladás programját” (san bu zou 三步走). Ez a következő célokat tűzte ki:⁶

1) 1991-ig meg kell valósítani, hogy a GNP az 1980-as évihez képest megduplázódjon, és ezáltal legyenek biztosítva a lakosság számára az alapvető életfeltételek (kínai szóhasználat: „a meleg és a jóllakás” – wenbao 温饱).

2) A 2000. év végéig négyszereződjön meg a GNP az 1980-as évihez képest, és a lakosság érje el a „szerény jólét” (*xiaokang* 小康) állapotát.

3) A 21. század közepéig az egy főre eső GNP érje el a közepesen fejlett országok szintjét, a lakosság pedig érje el a viszonylagos gazdagság állapotát, alapvetően valósuljon meg a modernizálás, majd erről az alapról haladjon tovább az ország.

Az 1980-as GNP megduplázását három évvel korábban, 1988-ban sikerült megvalósítani, megnégyszerezését pedig öt évvel korábban, 1995-ben. 2002-ben a 16. pártkongresszus már azt tűzte ki célul, hogy 2020-ig a 2000. évi GDP négyszereződjön meg.⁷

1992-ben – már a Jiang Zemin érában – a 14. pártkongresszus kimondta: „a gazdasági rendszer reformjának célja létrehozni a szocialista piacgazdaság

⁵ GTJ(a); GTJ(b) 国民经济核算 / 2-4 国内生产总值指数; Bhattasali – Li – Martin 2004; Zhang – Lu 2007: 467-469; ASEAN Secretariat 2010; WB/CB/CHINA.

⁶ Han 2007: 9-10, 24-26; He 2007: 265, 275-291, 292; Naughton 2007: 85-110; Zhang – Lu 2007: 39-45, 449-456.

⁷ Han 2007: 9-10.

rendszerét”. A „szocialista piacgazdaság” létrehozásának meghirdetésével voltaképpen „titkos gazdasági rendszerváltás” vette kezdetét, megszűnt az ún. „kétvágányos rendszer” (melynek az volt a lényege, hogy kombinálta egymással a tervgazdasági és a piacgazdasági rendszert, miközben a hangsúlyt fokozatosan a piacgazdasági rendszerre helyezte át), és Kína megvalósította a piacgazdasági rendszerre való átállást. Az állam ugyanakkor fenntartotta magának a gazdaság folyamatai és szereplői feletti erős kontroll jogát.⁸ Ez jól tükröződik a kínai Alkotmány alábbi cikkelyeiben is:

„Az állam szocialista piacgazdaságot működtet. Az állam nagy hangsúlyt helyez a gazdasággal kapcsolatos törvények meghozatalára, és tökéletesíti a makrogazdasági szabályozást és irányítást. Az állam a vonatkozó törvényeknek megfelelően tiltja, hogy bármilyen szervezet vagy személy megzavarja a társadalom gazdasági rendjét.”⁹

„Az állam védi az egyéni vállalkozások, a magánvállalkozások és a többi nem állami tulajdonú gazdasági forma törvényes jogait és érdekeit. Az állam bátorítja, támogatja és orientálja a nem állami tulajdonú gazdasági formák fejlődését, ugyanakkor a nem állami tulajdonú gazdasági formák felett a törvényeknek megfelelően felügyeletet és irányítást gyakorol.”¹⁰

A kínai gazdaságirányítási rendszer főbb jellemzői és legfontosabb szervezetei

A jelenlegi kínai gazdaságirányítási rendszer alapvetően ötféle feladatkört oszt el a gazdaságirányítással foglalkozó közigazgatási szervezetek között:¹¹

- 1) A nemzetgazdaság és a társadalom fejlődésének tervezése, a fejlődési irányok kialakítása.
- 2) A gazdaság működésének szabályozása és irányítása.
- 3) A gazdaság működésének, a gazdasági szereplők tevékenységének felügyelete, ellenőrzése.
- 4) A gazdasággal kapcsolatos információszolgáltatás és tanácsadás.
- 5) Az állami vagyon kezelése.

Az egyes feladatkörkhöz kapcsolódó feladatokkal jellemzően több közigazgatási szervezet foglalkozik, a feladatokat egymás között megosztva. Ugyanakkor gyakori az is, hogy egy adott közigazgatási szervezet tevékenysége a fenti feladatkörök közül többet is érint.

Az 1. feladatkör, vagyis a nemzetgazdaság és a társadalom fejlődésének tervezése, a fejlődési irányok kialakítása, magában foglalja a makrogazdasági tervezést, a makrogazdasági stratégiák kialakítását, a gazdasági reformok kidolgozását, stb. E feladatkörbe tartozik pl. az „ötéves tervek” elkészítése is. A Kínai Népköztársaságban továbbra is folyamatosan készülnek és nagy jelentőséggel bírnak a szocialista tervgazdasági rendszerből megörökölt „ötéves tervek”. Kína jelenleg a 12. ötéves terv végrehajtásánál tart. A mai ötéves tervek azonban jelentős mértékben eltérnek elődeiktől: elsősorban gazdaságpolitikai stratégiákat, stratégiai

⁸ Han 2007: 24-29; Naughton 2007: 85-110; Zhang – Lu 2007: 22-27.

⁹ ZRGX 2007: 16. (15. cikkely)

¹⁰ ZRGX 2007: 15. (11. cikkely)

¹¹ Guo 2007: 79-80.

célkitűzéseket tartalmaznak. Úgy is fogalmazhatnánk, hogy a mostani ötéves tervekben Kína elsősorban a következő öt év gazdaságfilozófiáját és gazdaságpolitikai irányelveit határozza meg. Az 1. feladatkörhöz tartozó feladatok legfőbb kivitelezője a Nemzeti Fejlesztési és Reformbizottság (Guojia Fazhan Yu Gaige Weiyuanhui 国家发展与改革委员会). Ugyanezen a területen fontos feladatokat lát el továbbá a Kereskedelmi Minisztérium (Shangwu Bu 商务部), a Mezőgazdasági Minisztérium (Nongye Bu 农业部), a Pénzügyminisztérium (Caizheng Bu 财政部), az Ipari és Informatizálási Minisztérium (Gongye He Xinxihua Bu 工业和信息化部) és sok más közigazgatási egység. Ezen a területen a különböző közigazgatási egységeknél végzett releváns tevékenységek koordinálását, összehangolását a Nemzeti Fejlesztési és Reformbizottság végzi.

A 2. feladatkör, vagyis a gazdaság működésének szabályozása és irányítása magában foglalja a makrogazdasági szabályozást és irányítást, a fiskális és a monetáris rendszer szabályozását. A kapcsolódó feladatokat többek között a Pénzügyminisztérium, a jegybank szerepét betöltő Kínai Népi Bank (Zhongguo Renmin Yinhang 中国人民银行), a Kereskedelmi Minisztérium és számos más közigazgatási szervezet látja el. A makrogazdaság irányításának és szabályozásának fontos eszközei a törvények, a kormányrendeletek, a minisztériumi rendeletek, előírások is.

A 3. feladatkörbe tartozó teendőket, vagyis a gazdaság működésének, a gazdasági szereplők tevékenységének felügyeletét és ellenőrzését sokféle eszköz segítségével végzik az illetékes közigazgatási szervezetek, többek között különféle adminisztratív eszközök alkalmazásával (pl. nyilvántartások vezetése, feltételekhez kötött engedélyezések, stb) és vizsgálatok lefolytatásával. A feladatkörrel kapcsolatos munkákat számos közigazgatási szervezet végzi. Ezek közül ki kell emelnünk az Ipari és Kereskedelmi Közigazgatási Hivatalok (Gongshang Xingzheng Guanliju 工商行政管理局) országos hálózatát, amely a közvetlenül az Államtanács alá rendelt központi hivatalból, illetve a központi hivatal alá rendelt, a közigazgatás különböző szintjein található helyi szintű hivatalokból áll. Az Ipari és Kereskedelmi Közigazgatási Hivatalok a kínai gazdaságfelügyelet alapvető fontosságú résztvevői. A területen tevékenykedő közigazgatási szervezetek közül ki kell emelnünk továbbá a központi és a helyi szintű adóhivatalokat és vámhivatalokat, továbbá a bankszektor felügyeletét ellátó Bankszektor Felügyeleti Bizottságot (Yinhangye Jiandu Guanli Weiyuanhui 银行业监督管理委员会) és a tőzsdék felügyeletét végző Tőzsde Felügyeleti Bizottságot (Zhengquan Jiandu Guanli Weiyuanhui 证券监督管理委员会).

A gazdasággal kapcsolatos információszolgáltatást és tanácsadást, vagyis a 4. feladatkörbe tartozó tevékenységet végző közigazgatási intézmények közé tartozik pl. az Állami Statisztikai Hivatal (Guojia Tongjiju 国家统计局) és valamennyi gazdaságirányítással foglalkozó közigazgatási szervezet, köztük a különböző szintű Ipari és Kereskedelmi Közigazgatási Hivatalok.

Az állami vagyron kezelését, vagyis az 5. feladatkörrel kapcsolatos munkákat első sorban az Állami Vagyronfelügyeleti Bizottság (Guoyou Zichan Jiandu Guanli Weiyuanhui 国有资产监督管理委员会) végzi, amelynek van egy központi és számos különböző szintű helyi hivatala.

Az alábbiakban a kínai gazdaságirányítási rendszer legfontosabb szervezetei közül bemutatok három alapvető fontosságú szervezet, a Nemzeti Fejlesztési és

Reformbizottság, a Kereskedelmi Minisztérium, valamint az Országos Ipari és Kereskedelmi Közigazgatási Hivatal tevékenységét.

A Nemzeti Fejlesztési és Reformbizottság (Guojia Fazhan Yu Gaige Weiyuanhui 国家发展与改革委员会) fő feladatai:¹²

1) Kidolgozza a nemzetgazdaság és a társadalom fejlesztésének stratégiáját, közép-, hosszútávú és éves terveit, és koordinálja mindezek megvalósítását. Átfogó módon koordinálja a gazdaság és a társadalom fejlődését, tanulmányozza és elemzi a bel- és külföldi gazdasági helyzetet, meghatározza a nemzetgazdasági fejlődés, az általános árszínvonal szabályozás és a fontosabb gazdasági struktúrák tökéletesítésének céljait és politikáját, különféle gazdasági módszereket és politikai irányelveket komplex módon ötvöző javaslatokat fogalmaz meg. Az Államtanács felhatalmazása alapján az Országos Népi Nagygyűlés számára jelentést készít a népgazdasági és társadalmi fejlesztési tervről.

2) Monitorizálja a makrogazdaság és a társadalom fejlődésének trendjeit, feladatai közé tartozik az előrejelzések, figyelmeztetések készítése, az információnyújtás segítségével történő útmutatás, tanulmányozza a makrogazdaság működését, egyensúlyi helyzetét, a nemzetgazdaság biztonságát, valamennyi ágazat biztonságát és egyéb fontos témaköröket, és javaslatot tesz a makroszintű szabályozás politikai irányelveivel kapcsolatban. Koordinálja a gazdaság működésében jelentkező fontos problémák megoldását, szabályozza a gazdaság működését, vészhelyzet esetén felelős a fontos javak elosztásának, illetve szállításának koordinálásáért.

3) Áttekinti és elemzi a fiskális, monetáris stb. helyzetet, részt vesz a fiskális, monetáris és földügyi politika kialakításában, kialakítja az árpolitikát, és koordinálja annak megvalósítását. Átfogóan elemzi a fiskális, monetáris és földügyi politika megvalósulásának hatékonyságát, felügyeli, ellenőrzi az árpolitika végrehajtását. Koordinálja a meghatározását és a szabályozását az állami árszabályozás alá eső fontos termékek árának és fontos díjtételeknek. A törvényi előírásoknak megfelelően vizsgálja és bünteti a törvényellenes árképzést, az ármonopóliumot, stb. Felelős a teljes külföldi adósságállomány kontrollálásáért, monitorozásáért, szerkezetének javításáért, elősegíti a nemzetközi fizetési mérleg egyensúlyát.

4) Irányítja, ösztönzi és átfogóan koordinálja a gazdasági rendszer reformját. Tanulmányozza a gazdasági rendszer reformjával, illetve a kifelé való nyitással kapcsolatos fő kérdésköröket. Koordinálja a gazdasági rendszer egészének reformjával kapcsolatos reformtervezetek kidolgozását, a hozzá tartozó gazdasági rendszerekkel kapcsolatos reformtervezetek kidolgozását, a többi illetékes szervvel együttműködésben végzi a gazdaság különféle rendszereivel kapcsolatos reformtervezetek összehangolását, irányítja a gazdasági rendszer reformjával kapcsolatos kísérleti projektekké és kísérleti területekkel összefüggő munkákat.

5) Felelős a jelentős építési projektek és a termelőerők elosztásának tervezéséért, meghatározza az egész társadalom állóeszköz beruházásainak összvolumenével és szerkezetével kapcsolatos szabályozási célokat, politikát és intézkedéseket, összehangolja a központi állami beruházást igénylő és a jelentős építési projektet

¹² FGW/WJJ.

érintő terveket. Központi költségvetési forrásból építési alapot különít el, és az Államtanács által megszabott hatáskörének megfelelően végzi a jelentős építési projektekkel, a külföldi tőkéből megvalósuló jelentős beruházásokkal, a határon túli erőforrások kiaknázásával stb., illetve a nagy devizaigényű beruházásokkal kapcsolatos jóváhagyásokat, engedélyezéseket, pénzügyi ellenőrzéseket. Irányítja és felügyeli a külföldi építési célú hitelek felhasználását. Orientálja a magánszférából érkező befektetéseket. Kidolgozza a külföldi tőke felhasználásával és a határon túli befektetésekkel kapcsolatos stratégiát, terveket, a gazdasági egyensúllyal és a szerkezetátalakítással összefüggő célokat, politikai irányelveket. Koordinálja a jelentős építési projektek felügyeletét. Irányítja a projektekkel kapcsolatos tanácsadói ágazat fejlődését.

6) Ösztönzi a gazdaság struktúrájának stratégiai átalakítását. Koordinálja a különböző termelési szektorokkal kapcsolatos komplex politika kialakítását, megoldásokat keres a primer, a szekunder és a terciér ágazat főbb problémáira, összehangolja a vonatkozó fejlesztési terveket és fő politikai irányelveket, elvégzi mindezek összehangolását a nemzetgazdaság és a társadalom fejlesztésével kapcsolatos tervekkel, stratégiákkal. Megoldásokat keres a mezőgazdaság, illetve a falusi gazdaság és társadalom fejlődésével kapcsolatos fontos problémákra. A többi illetékes szervvel együtt kidolgozza a szolgáltató ágazattal kapcsolatos fejlesztési stratégiát és főbb politikai irányelveket. Kidolgozza a logisztikai ágazattal kapcsolatos fejlesztési stratégiát, terveket. Koordinálja a csúcstechnológiai ágazatok fejlesztésével, továbbá gyártási technológiájuk fejlesztésével kapcsolatos stratégiák, fejlesztési tervek és fontos politikai irányelvek kidolgozását. Koordinálja a fontos technikai berendezések széleskörű elterjesztésével kapcsolatos és egyéb problémák megoldását.

7) Koordinálja a tematikus ipari parkokkal kapcsolatos fejlesztési tervek kidolgozását és megvalósítását, továbbá végzi a megvalósulás monitorizálását és értékelését. Koordinálja a térségek összehangolt fejlődésével, a nyugat-kínai területek fejlesztésével, az északkelet-kínai és más térségekben lévő nagy múltú ipari bázisok revitalizálásával, a közép-kínai térség fejlődésének gyorsításával kapcsolatos stratégiák, fejlesztési tervek és fontos politikai irányelvek kidolgozását. Kidolgozza a városiasodás fejlesztésének stratégiáját és fontos politikai irányelveit, felel a regionális gazdasági együttműködések átfogó összehangolásáért.

8) Felel a fontos termékek piaci egyensúlyáért és az ezen termékekkel kapcsolatos makroszabályozásért, végzi a fő mezőgazdasági és ipari termékek, valamint nyersanyagok export-importjának volumentervezését, illetve a tervek megvalósulásának felügyeletét, a gazdasági körülmények figyelembevételével módosítja az export-import volumenekkel kapcsolatos terveket. Kidolgozza a nemzeti stratégiai javak tartalékolásával kapcsolatos terveket, koordinálja a nemzeti stratégiai javak begyűjtését, felhasználását, megújítását és kezelését, a többi illetékes szervvel közösen kezeli az ország gabona, pamut, cukor és egyéb készleteit.

9) A társadalomfejlesztési politikát összehangolja a gazdaságfejlesztési politikával. Koordinálja a társadalomfejlesztési stratégiák, átfogó társadalomfejlesztési tervek, éves tervek kidolgozását, részt vesz a népességgel, a születésszabályozással, a tudománnyal, technikával, oktatással, egészségüggyel, civil közigazgatással stb. kapcsolatos fejlesztési tervek kidolgozásában. Ösztönzi a szociális ellátások

fejlesztését, kidolgozza a foglalkoztatottság növelésével, a jövedelmek eloszlásának kiigazításával, a társadalombiztosítás fejlesztésével, a gazdaság összehangolt fejlődésével kapcsolatos politikai javaslatait, koordinálja a szociális ellátás terén, illetve a reformfolyamat során felmerülő fontos problémák kezelését, és a vonatkozó politikai irányelvek kidolgozását.

10) Fejleszti a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos stratégiát. Felelős az energiatakarékosság és az emissziócsökkentés átfogó koordinálásáért, koordinálja a ciklikus gazdaság fejlesztésével, az energia- és erőforrásokkal való össztársadalmi takarékosággal kapcsolatos tervek, politikai irányelvek és intézkedések kidolgozását és megvalósítását. Részt vesz az ökoszisztéma építésével és a környezet védelmével kapcsolatos tervek kidolgozásában, koordinálja az ökoszisztéma építésével, az energia- és erőforrásokkal való takarékosággal kapcsolatos fontos problémák megoldását. Átfogóan koordinálja a környezetvédelmi szektorral és a tiszta termelés ösztönzésével kapcsolatos munkákat.

11) Koordinálja az éghajlatváltozással kapcsolatos stratégiák, tervek és politikák kidolgozását. A többi illetékes szervvel közösen részt vesz a nemzetközi klímakonferenciákon. Felelős az állam által az ENSZ klímaváltozási keretszerződésében vállaltak megvalósításáért.

12) Megfogalmazza a nemzetgazdaság és a társadalom fejlődésével a gazdasági rendszer reformjával és a külföld felé történő nyitással kapcsolatos törvények és rendeletek tervezetét, kidolgozza a minisztériumi rendeleteket. A vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően országosan irányítja és koordinálja a tendereztetési munkákat.

13) Koordinálja a nemzetgazdaság mobilizálási tervének kidolgozását, tanulmányozza a nemzetgazdaság mobilizálásának a nemzetgazdaság és a honvédelem fejlesztésével való kapcsolatát, koordinálja a nemzetgazdaság mobilizálásának megvalósításával kapcsolatos munkákat.

14) Elvégzi a Nemzeti Honvédelmi Mozgósítási Bizottság, az Államtanács Nyugat-Kína Fejlesztéséért Felelős Vezetői Csoportja, az Államtanácson belüli Északkelet-Kínai Nagy Múltú Ipari Bázisok Revitalizálását Irányító Vezetői Csoport, illetve az Éghajlatváltozással, Energiatakarékossággal és Emissziócsökkentéssel Kapcsolatos Munkák Vezetői Csoportja által rábízott konkrét feladatokat.

15) Elvégzi az Államtanács által rábízott egyéb feladatokat. Az Államtanács előírásainak megfelelően irányítja az Állami Gabonahivatalt és az Állami Energiahivatalt.

A Kereskedelmi Minisztérium (Shangwu Bu 商务部) fő feladatai:¹³

1) Megtervezi a külkereskedelemmel, a belföldi kereskedelemmel, valamint a nemzetközi gazdasági együttműködéssel kapcsolatos stratégiát és politikát, megfogalmazza a külkereskedelemmel, a belföldi kereskedelemmel, a külföldről érkező befektetésekkel, a külföld felé irányuló segélyezéssel, a külföld felé irányuló

¹³ SWB/ZYZZ.

befektetésekkel, valamint a nemzetközi gazdasági együttműködésekkel kapcsolatos törvény- és rendeletjavaslatokat, meghatározza a minisztériumi szabályokat. Javaslatokat fogalmaz meg a hazai gazdasági és kereskedelmi szabályozás belső harmonizálásával kapcsolatban, valamint a hazai szabályozásnak a nemzetközi gazdasági és kereskedelmi egyezményekkel és megállapodásokkal való összhangba hozásával kapcsolatban. Tanulmányozza a gazdasági globalizáció, a regionális gazdasági együttműködések, a modern disztribúciós módozatok fejlődési trendjeit, a disztribúciós rendszer reformját, és javaslatokat fogalmaz meg, mindezekkel összefüggésben.

2) Ösztönzi a disztribúciós rendszerek szerkezeti átalakítását, irányítja a disztribúciós rendszerbe tartozó vállalatok reformját, a kereskedelmi szolgáltató ágazat és a lakóközösségi üzleti tevékenység fejlődését. Javaslatokat tesz a kis és közepes kereskedelmi vállalatok fejlesztését célzó politikával kapcsolatban, előmozdítja a disztribúció standardizálását és a kereskedelmi láncok, a franchise, a logisztikai disztribúció, az elektronikus kereskedelem és egyéb modern disztribúciós módszerek fejlődését.

3) Elkészíti a hazai kereskedelem fejlesztésével kapcsolatos terveket, serkenti a városi és a falusi piacok fejlődését, kidolgozza a piaci rendszerek építésére irányuló hazai és külföldi befektetéseket orientáló politikai irányelveket, irányítja a tömegtermékek nagykereskedelmi piacainak tervezését, a városi kereskedelmi hálózatok tervezését, a kereskedelmi rendszer építését, ösztönzi a falusi piaci rendszerek építését, szervezi és kivitelezi a falvak modern disztribúciós hálózataival kapcsolatos projekteket.

4) Koordinálja a piacgazdasági rend konszolidációjával és standardizálásával kapcsolatos munkákat, kialakítja a piaci működés és a disztribúció rendjének szabályozásával kapcsolatos politikai irányelveket, ösztönzi a bizalomépítést a kereskedelem területén, orientálja a kereskedelmi ágazatot a becsületes kereskedés irányába, a piaci szereplők megbízhatóságával kapcsolatos közszolgálati platformokat létesít, a vonatkozó szabályok szerint ellenőrzi a különleges disztribúciós ágazatokat.

5) Szervezi és végrehajtja a fontos fogyasztási termékek piacainak szabályozását és a fontos nyersanyagok disztribúciójának felügyeletét. Létrehozza és tökéletesíti az alapvető fontosságú termékek piaci ellátását biztosító vészhelyzet menedzselési rendszert, monitorizálja és elemzi a piac működését, a termékek keresletének és kínálatának helyzetét, vizsgálja és elemzi a termékek áraival kapcsolatos információkat, orientációs tevékenységet végez előrejelzések, figyelmeztetések és információnyújtás révén, megosztottan felelős a fontos fogyasztási termékek tartalékolásának irányításáért és piacának szabályozásáért, a vonatkozó előírásoknak megfelelően felügyeli a finomított olaj disztribúcióját.

6) Kialakítja a gyógyszer disztribúciós ágazat fejlődésével kapcsolatos fejlesztési terveket, politikát, és a vonatkozó szabványokat, ösztönzi a gyógyszer disztribúciós ágazat struktúrájának átalakítását, irányítja a gyógyszer disztribúciós ágazat reformját, ösztönzi a modern disztribúciós módozatok elterjedését.

7) Meghatározza az import és export termékekkel, valamint a feldolgozó kereskedelemmel kapcsolatos igazgatási irányelveket, az import-export irányítás alá eső termékek és technológiák listáját, kidolgozza a külkereskedelmi növekedés modelljének átalakítását célzó politikai irányelveket és intézkedéseket, szervezi és megvalósítja a fontos ipari termékek, nyersanyagok és fontos mezőgazdasági termékek import és export összmenységének tervezését, más illetékes szervekkel közösen koordinálja a tömegtermékek exportját és importját, irányítja a kereskedelemfejlesztési tevékenységeket és a külkereskedelem fejlesztési rendszer építését.

8) Kialakítja és végrehajtja a technológia külkereskedelemmel, a technológiaexport felügyeleti rendszerével, valamint a technológiák és a kész berendezések export-importját ösztönző kereskedelempolitikával kapcsolatos irányelveket, előmozdítja az import és az export standardizálását, a törvényi előírásoknak megfelelően felügyeli a technológia behozatalt, a berendezés importot és az állam által korlátozott technológiaexportot, a törvényi előírásoknak megfelelően végzi a tömegpusztító fegyverek elterjedésének megakadályozását célzó biztonsági kezdeményezéssel, illetve egyéb, a nemzetbiztonsággal összefüggő export-import engedélyek kiadását.

9) Irányítja a szolgáltatás kereskedelem fejlődésének tervezését, és ehhez kapcsolódó munkákat végez, az illetékes államigazgatási szervekkel közösen kidolgozza a szolgáltatás export és a szolgáltatás kiszervezés fejlesztésével kapcsolatos terveket és politikai irányelveket, koordinálja ezek megvalósítását, ösztönzi a szolgáltatás kiszervezéssel kapcsolatos platformok kiépítését.

10) Kidolgozza az ország multi- és bilaterális (beleértve a regionális és szabadkereskedelmi övezeti) gazdasági és kereskedelmi együttműködési stratégiáját és politikáját, elsődleges felelőse a külfölddel folytatott multi- és bilaterális gazdasági- kereskedelmi tárgyalásoknak, koordinálja az álláspontok kicserélését, aláírja a vonatkozó dokumentumokat és felügyeli azok végrehajtását. Multi- és bilaterális kormányközi gazdasági-kereskedelmi kapcsolattartási mechanizmusokat épít ki, és koordinálja az ezzel kapcsolatos munkát. Foglalkozik a más országokkal (vagy térségekkel) folytatott gazdasági-kereskedelmi kapcsolatok terén felmerülő fontos kérdésekkel, irányítja az azon országokkal folytatott gazdasági-kereskedelmi tevékenységet, melyekkel Kína nem áll diplomáciai kapcsolatban, meghatalmazás alapján képviseli a kínai kormányt a WTO-val való kapcsolattartásban, elsődleges felelőse a WTO keretein belüli tárgyalásoknak, a kereskedelmi politikával kapcsolatos vizsgálatoknak, a konfliktusrendezéseknek, az információnyújtásnak és egyéb munkáknak. Végzi a külkereskedelemmel, a külgazdasággal kapcsolatos koordinációs munkákat.

11) Koordinálja az antidömpinggel, antiszubvencióval, a kereskedelmi korlátozásokkal és más, a méltányos kereskedelemmel összefüggő munkákat, kiépíti a méltányos export-import kereskedelemmel kapcsolatos riasztási mechanizmusokat, a törvényi előírásoknak megfelelően végzi a külkereskedelemmel kapcsolatos felméréseket és az ágazati veszteségekkel, károkkal kapcsolatos felméréseket, irányítja és koordinálja a termelés biztonságával kapcsolatos munkákat, a kínai exporttermékekkel szembeni külföldi antidömping eljárásokkal, antiszubvenciók eljárásokkal, és kereskedelmi korlátozásokkal kapcsolatos munkákat.

12) Makro szinten irányítja a külföldről érkező befektetésekkel kapcsolatos munkákat, kidolgozza a külföldről érkező befektetésekkel kapcsolatos politikai irányelveket és reform irányvonalakat, továbbá koordinálja ezek megvalósítását. A törvényi előírásoknak megfelelően elbírálja és jóváhagyja a külföldi befektetésű vállalatok alapítását és a vállalattal kapcsolatos módosításokat, a törvényi előírásoknak megfelelően elbírálja és jóváhagyja a külföldi tőkéből megvalósuló kiemelt beruházási projektek alapító okiratait, és az azokban történt jelentős módosításokat, a törvényi előírásoknak megfelelően felügyeli és vizsgálja, hogy a külföldi tőkével működő vállalatok valóban a vonatkozó törvényeknek, szabályoknak, előírásoknak, illetve az alapító okiratban foglaltaknak megfelelően működnek-e, koordinálja az ezzel kapcsolatban felmerülő problémák megoldását. Irányítja a befektetésösztönzéssel és a külföldi befektetésű vállalatok jóváhagyásával kapcsolatos munkákat, szabályozza a külföldi üzleti partnerkereséssel és befektetésvonzással kapcsolatos tevékenységeket, irányítja az országos szintű gazdasági-technológiai fejlesztési területekkel, a Suzhoui Ipari Parkkal, a határ menti gazdasági együttműködési területekkel kapcsolatos munkákat.

13) Felelős a külfölddel folytatott gazdasági együttműködésekért, kidolgozza és megvalósítja a külfölddel folytatott gazdasági együttműködésekkel kapcsolatos politikát, a törvényi előírásoknak megfelelően igazgatja és felügyeli a külföldi vonatkozású kiszervezéses projekteket, a külfölddel folytatott munkaügyi együttműködések stb., kialakítja a kínaiak külföldi munkavállalásával kapcsolatos politikát, irányítja a külföldön dolgozó kínaiak jogainak védelmével kapcsolatos munkát, kidolgozza a határon túl megvalósuló befektetésekkel kapcsolatos igazgatási módszereket és konkrét politikai irányelveket, a törvényi előírásoknak megfelelően végzi a belföldi vállalkozások külföldi befektetéseinek, cégalapításainak engedélyezését (kivéve a pénzügyi szektort).

14) Felelős a külföldi segélyezési munkáért, kialakítja és megvalósítja a külföldi segélyezés politikáját, előmozdítja a külföldi segélyezés módjainak reformját, elkészíti a külföldi segélyezéssel kapcsolatos terveket, meghatározza a külföldi segélyezési programokat, és koordinálja megvalósításukat. Irányítja a külföldi segélyezést célzó állami segélyalapok felhasználását, kezeli a Kínának juttatott multi- és bilaterális, nem visszatérítendő segélyeket és pénzadományokat.

15) Megtervezi és végrehajtja a Hongkongi és a Makaói Különleges Közigazgatási Területtel, valamint a Taiwan térséggel kapcsolatos gazdasági és kereskedelmi terveket, politikát, a Hongkongi és a Makaói Különleges Közigazgatási Területek illetékes szerveivel és Taiwan térség meghatalmazott szerveivel gazdasági-kereskedelmi konzultációkat folytat, és aláírja az ezzel összefüggő dokumentumokat, felelős az anyaország, valamint a Hongkongi és a Makaói Különleges Közigazgatási Terület közötti kereskedelmi kapcsolattartás mechanizmusával kapcsolatos munkákért, koordinálja és végzi a Taiwan felé irányuló közvetlen kereskedelmi kapcsolatokkal összefüggő munkákat.

16) A törvényi előírásoknak megfelelően a gazdasági szereplők tömörüléseit monopóliumellenes vizsgálatnak veti alá, irányítja a vállalatok külföldi monopóliumellenes panaszrendezéseivel kapcsolatos munkákat, multi- és bilaterális versenypolitikai kommunikációt és együttműködések folytatását.

17) Irányítja Kína WTO-beli képviselőcsoportjának munkáját, az ENSZ keretében működő, illetve releváns nemzetközi szervezetek keretében működő gazdasági és kereskedelmi képviselői szervezeteinek munkáját, felelős a kereskedelemmel és a gazdasággal kapcsolatos tevékenységük irányításáért, személyi ügyeikért, kapcsolatot tart a nemzetközi multilaterális gazdasági-kereskedelmi szervezetek kínai képviselői szerveivel és a külföldi országok Kínában működő hivatalos kereskedelmi szerveivel.

18) Elvégzi az Államtanács által rábízott egyéb feladatokat.

Az Országos Ipari és Kereskedelmi Közigazgatási Hivatal (Guojia Gongshang Xingzheng Guanliju 国家工商行政管理局) fő feladatai:¹⁴

1) Feladata a piac felügyelete, a piacra vonatkozó törvények betartatása. Javaslatokat dolgoz ki a vonatkozó törvényekkel és előírásokkal kapcsolatban, kidolgozza az ipari-kereskedelmi közigazgatás tárgykörébe tartozó előírásokat és politikai irányelveket.

2) Feladata minden típusú vállalat, mezőgazdasági termelőszövetkezet, vállalkozást folytató egység vagy személy, külföldi cégképviselő és más piaci szereplők nyilvántartásba vétele és felügyelete, felelős a jogosulatlan üzleti tevékenységek törvény szerinti kivizsgálásáért és megszüntetéséért.

3) A törvényi előírásoknak megfelelően szabályozza és védelmezi a piaci rendet, felügyeli a piaci tevékenységeket, az internetes kereskedelmi és szolgáltatási tevékenységet.

4) Felügyeli a forgalomban lévő áruk minőségét, a forgalomban lévő élelmiszerek biztonságát, szervezi és végzi a szolgáltatási szektorban a fogyasztók védelmét, kivizsgálja és bünteti a hamisításokat és egyéb illegális tevékenységeket, irányítja a fogyasztói kérdések, panaszok, feljelentések fogadásával és kezelésével kapcsolatos munkát, illetve az ezzel kapcsolatos hálózat kiépítését, védi az üzleti tevékenységet folytatók és a fogyasztók törvényes jogait és érdekeit.

5) Kivizsgálja és bünteti az illegális direkt marketing és multi level marketing ügyeket, a törvényeknek megfelelően felügyeli a direkt marketinget folytató cégeket, személyeket és tevékenységüket.

6) Feladata a monopóliumot biztosító szerződésekkel, a piaci erőfölénnyel való visszaélésekkel, a közigazgatási hatalommal való visszaélés révén megvalósított versenykizárásokkal és versenykorlátozásokkal kapcsolatos monopólium ellenes törvények betartatása (kivéve az ármonopólium témakörét). A törvényeknek megfelelően kivizsgálja és bünteti az egyenlőtlen versenyt, az üzleti vesztegetést, a csempészetet és egyéb illegális gazdasági tevékenységeket.

7) A törvényeknek megfelelően ellenőrzi a brókereket, brókercégeket és a brókeri tevékenységet.

¹⁴ GSJ/ZZJG/ZYZZ.

8) A törvényeknek megfelelően végzi a szerződések hatósági felügyeletét, feladata az ingó zálogok nyilvántartása, szervezi az aukciók felügyeletét, a törvényeknek megfelelően vizsgálja és bünteti a szerződésszegéseket és egyéb törvénytelen cselekedeteket.

9) Orientálja a reklámpiar fejlődését, és felel a reklámtevékenység felügyeletéért.

10) Feladata a kereskedelmi márkák bejegyzése és felügyelete, a törvényeknek megfelelően védi a kereskedelmi márkák kizárólagos használatának jogát, vizsgálja és bünteti a kereskedelmi márkákkal való visszaéléseket, kezeli a védjegyekkel kapcsolatos vitákat, végzi a „Neves Kínai Márka” cím odaítélését és az ilyen márkák védelmét. Feladata a speciális jelek és a hivatali logók bejegyzése, nyilvántartása és védelme.

11) Szervezi és irányítja a cégek, ipari és kereskedelmi magánvállalkozók, árucseré piacok megbízhatósági besorolását, tanulmányozza, elemzi, továbbá a törvényi előírásoknak megfelelően nyilvánosságra hozza a piaci szereplők regisztrációjával kapcsolatos alapvető információkat, a kereskedelmi márkák regisztrációjával kapcsolatos információkat, stb.

12) Feladata az egyéni vállalkozók és a magánvállalatok tevékenységének felügyelete, és a tevékenységükhöz kapcsolódó szolgáltatások nyújtása.

13) Nemzetközi együttműködéseket és kapcsolatokat létesít az ipari és kereskedelmi igazgatás területén.

14) Országszerte irányítja a különböző közigazgatási szinteken működő Ipari és Kereskedelmi Közigazgatási Hivatalok munkáját.

15) Elvégzi az Államtanács által rábízott egyéb feladatokat.

Mindhárom bemutatott szervezetnek – a Nemzeti Fejlesztési és Reformbizottságnak, a Kereskedelmi Minisztériumnak és az Ipari és Kereskedelmi Közigazgatási Hivatalnak országszerte működnek hivatalai a helyi közigazgatás különböző szintjein. A helyi hivatalok az országos központ, illetve az eggyel magasabb szintű hivatal irányítása alatt végzik munkájukat. Shandong tartomány példáján szemléltetve: a tartományi központban a Nemzeti Fejlesztési és Reformbizottság tartományi hivatalaként működik a Shandong Tartományi Fejlesztési és Reformbizottság (山东省发展改革委员会), a Kereskedelmi Minisztérium tartományi hivatalaként működik a Shandong Tartományi Kereskedelmi Hivatal (山东省商务厅), és az Ipari és Kereskedelmi Közigazgatási Hivatal tartományi hivatalaként működik a Shandong Tartományi Ipari és Kereskedelmi Közigazgatási Hivatal (山东省工商行政管理局). Az eggyel alacsonyabb közigazgatási szinten, a tartomány városaiban is mindhárom szervezetnek működnek hivatalai, például Jinan városban működik a Jinan Városi Fejlesztési és Reformbizottság (济南市发展改革委员会), a Jinan Városi Kereskedelmi Hivatal (济南市商务局) és a Jinan Városi Ipari és Kereskedelmi Közigazgatási Hivatal (济南市工商行政管理局). Ily módon mindhárom bemutatott szervezet országos hivatali hálózattal rendelkezik.

A kis- és közepes vállalkozásokat érintő problémák kezelése a 2008-as globális pénzügyi válság kirobbanását követően – a kínai gazdaságirányítás működése a gyakorlatban

Az alábbiakban nézzük meg egy konkrét példán keresztül, hogy hogyan működik a kínai gazdaságirányítás a gyakorlatban.

A 2008-ban kirobbant globális pénzügyi válság súlyosan érintette a kínai kis- és közepes vállalkozásokat. A kínai vállalkozások 99 százaléka kis- és közepes vállalkozás. A több mint 40 millió kis- és közepes vállalkozás adja az ország GDP-jének több mint 60 százalékát, a városi munkahelyek kb. 75 százalékát és a kínai exportnak nagyjából a kétharmadát. A globális pénzügyi válság alapvetően két nagy csapást mért a kínai kis- és közepes vállalatokra: jelentősen szűkítette finanszírozási lehetőségeiket, illetve nagy mértékben visszavetette a termékeik, szolgáltatásaik iránti keresletet. Mindezen okoknál fogva, a kis- és közepes vállalkozások problémáinak orvoslása fontos részét képezte a válság által okozott negatív hatások elhárításának.¹⁵

Vizsgáljuk meg, hogy a kínai Központi Kormány (az Államtanács) hogyan kezelte a problémát, milyen komplex intézkedésrendszert dolgozott ki számos előzményt követően 2009 szeptemberében a kis- és közepes vállalkozások megsegítése céljából. A statisztikák azt mutatják, hogy a kkv szektort érintő intézkedések makro szinten rendkívül sikeresek voltak: a következő évben, azaz 2010-ben, a kisvállalkozások számára 29,3 százalékkal, a közepes vállalkozások számára pedig 17,8 százalékkal több hitelt nyújtottak a pénzintézetek, mint egy évvel korábban, a kis- és közepes vállalkozások forgalma 16,3 százalékkal növekedett, és a 10,3 % százalékkal bővülő GDP-nek hozzávetőleg 60 százalékát a kis- és közepes vállalkozások állították elő.¹⁶

2009 szeptemberében a kínai kormány az alábbi dokumentumban összegezte a végrehajtandó intézkedéseket:

Az Államtanács néhány koncepciója a kis- és közepes vállalkozások fejlődésének további elősegítésével összefüggésben (*Guowuyuan guanyu jinyibu cujin zhongxiaoqiye fazhande ruogan yijian* 国务院关于进一步促进中小企业发展的若干意见)¹⁷

Valamennyi tartomány, autonóm terület és tartományi jogú város Népi Kormányának, az Államtanács valamennyi minisztériumának és bizottságának, valamennyi közvetlenül az Államtanácshoz tartozó szervezetnek:

A kis- és közepes vállalkozások országunk nemzetgazdaságának és társadalmi fejlődésének fontos erői. A kis- és közepes vállalkozások fejlődésének elősegítése a stabil és gyors nemzetgazdasági fejlődés fenntartásának fontos alapja, a népjóléttel és a társadalmi stabilitással összefüggő alapvető stratégiai feladat. A nemzetközi pénzügyi válság negatív hatásai miatt a tavalyi esztendő második feléve óta hazánk kis- és közepes vállalkozásai termelési és értékesítési gondokkal küszködnek. A Központi Kormányzat azonnal előírta a releváns politikai irányelveket és intézkedéseket, növelte az adóügyi, hitelezési és egyéb támogatások mértékét, jobbá tette a kis- és közepes vállalkozások számára az értékesítési környezetet, a kis- és közepes vállalkozások termelési és értékesítési tevékenységében pozitív változások történtek, azonban a fejlődési trend továbbra is aggodalomra okot adó maradt. Ez

¹⁵ Ma 2010; Wei 2011.

¹⁶ ZRGGXB 2011; Tang 2011.

¹⁷ GWY.

elsősorban a következőkben manifesztálódik: a finanszírozási és a garanciavállalási nehézségek továbbra is kiemelkedő problémát jelentenek, egyes támogatási irányelvek még nem valósultak meg teljes mértékben, a vállalkozások terhei súlyosak, a piaci kereslet nem elégséges mértékű, a gyártási kapacitások kihasználatlanok, a gazdasági hatékonyság jelentős mértékben visszaesett, a veszteségek növekedtek, stb. Szükséges, hogy még erőteljesebb és hatékonyabb politikai intézkedéseket foganatosítsunk, segítsük a kis- és középvállalkozásokat az előttük álló nehézségek leküzdésében, megváltoztassuk a fejlődési modellt, jó irányú és gyors fejlődést érjünk el. A következőkben a kis- és közepes vállalkozások fejlődésének elősegítésével összefüggésben az alábbi koncepciókat fogalmazzuk meg:

I.) Tovább kell folytatni a kis- és középvállalkozások fejlődése számára kedvező környezet kialakítását

1) Tökéletesíteni kell a kis- és közepes vállalkozásokkal kapcsolatos politikával összefüggő jogrendszert. Meg kell valósítani a kis- és közepes vállalkozások fejlődését támogató politikai intézkedéseket, el kell törölni azokat a jogszabályokat és szabályozási rendszereket, amelyek hátrányosan befolyásolják a kis- és közepes vállalkozások fejlődését. El kell mélyíteni a monopolágazatok reformját, több területen kell engedélyezni a piacra való belépést, könnyebbé kell tenni a piacra való bejutást, tovább kell folytatni a nyitott és igazságos piaci környezet kialakítását. Fel kell gyorsítani a pénzügyi garanciavállalás szabályozásának kialakítását, át kell dolgozni „A hitelezéssel kapcsolatos általános szabályozást”, át kell dolgozni a kis- és középvállalkozások besorolási standardjait, világosan meg kell határozni a kisvállalkozásokkal kapcsolatos támogatási irányelveket.

2) Tovább kell fejleszteni a kis- és közepes vállalkozásokat támogató állami beszerzések rendszerét. Ki kell dolgozni az állami beszerzéseknek a kis- és közepes vállalatok fejlődését támogató konkrét módszereit, emelni kell a beszerzésekben a kis- és közepes vállalatok áruinak, projektjeinek, szolgáltatásainak arányát. Tovább kell növelni az állami beszerzésekkel kapcsolatos információk közzétételének áttekinthetőségét, tökéletesíteni kell az állami közszolgáltatások kiszervezésének rendszerét, több részvételi lehetőséget kell teremteni a kis- és középvállalkozások számára.

3) Erősíteni kell a kis- és közepes vállalkozások jogainak védelmét. Meg kell szervezni, és el kell indítani a kis- és közepes vállalkozásokkal kapcsolatos törvények és politikai irányelvek, különösen a pénzügyi és adóügyi irányelvek gyakorlati érvényesülésének felügyeletét, monitorizálását, ki kell aknázni a médiaforumokban és a társadalmi ellenőrzésben rejlő lehetőségeket, ösztönözni kell a politikai irányelvek hatékonyságának értékelését. Ragaszkodnunk kell ahhoz, hogy a közigazgatás a törvényeknek megfelelően folyjon, védelmezni kell a kis- és közepes vállalatok és alkalmazottaik törvényes jogait.

4) Harmonikussá kell tenni a munkavállalói kapcsolatokat. Következetes és hatékony intézkedésekkel növelni kell a sok munkavállalót foglalkoztató kis- és közepes vállalkozások támogatását, ösztönözni kell, hogy a kis- és közepes vállalkozások mellőzzék vagy minimalizálják a létszámcsökkentést, tartsák a korábbi szinten, vagy tovább gyarapítsák a munkahelyek számát. Azoknak a kis- és középvállalkozásoknak, amelyek nehéz helyzetű munkavállalókat alkalmaznak,

munkaszerződést kötnek velük és fizetik utánuk a társadalombiztosítást, megfelelő időtartamon belül nyugdíjhozzájárási díjtámogatást, egészségbiztosítási díjtámogatást, munkanélküliségi biztosítási díjtámogatást kell adni. A pénzügyi válság hatásaitól leginkább sújtott, nehéz helyzetbe került kis- és középvállalkozások esetében 2010 végéig meg kell hosszabbítani annak az irányelvnek az alkalmazását, mely lehetővé teszi e vállalatok számára a társadalombiztosítási díj megfizetésének időszakos elengedését vagy mértékének csökkentését, előre rögzített szabályok szerint biztosítani kell számukra meghatározott időre társadalombiztosítási díjtámogatást, munkahely megtartási támogatást, továbbképzési támogatást. A kis- és középvállalkozásoknak lehetőséget kell adni arra, hogy a munkavállalókkal újratárgyalhassák a béreket, a munkaidőt és a normatívákat, és amennyiben egyes feltételeknek megfelelnek, a helyi humán erőforrás és társadalombiztosítás felügyeleti szervnél kérelmezhesék az összesítve számolt munkaidőrendszerre, illetve az előre nem meghatározott munkaidőrendszerre való átállást.

II.) Következétesen fel kell számolni a kis- és közepes vállalkozások finanszírozási nehézségeit

5) Maradékaltalanul meg kell valósítani a kis- és közepes vállalkozások fejlődésének elősegítését célzó pénzügyi irányelveket. Tökéletesíteni kell a kisvállalkozások esetében alkalmazott hitelbírálati rendszert, növelni kell a bedőlt hitelek rendezésének hatékonyságát, olyan rendszert kell kiépíteni, amely nem teszi lehetővé a hitelkihelyező személyek felelősségre vonását, amennyiben azok a kötelességeiket minden tekintetben teljesítik. Ösztönöznünk kell hitelkockázati alap létrehozását a kisvállalkozások számára, azon pénzügyi szervezeteknek, amelyek hiteleket nyújtanak a kisvállalkozások számára, a hitelállomány gyarapodásának mértékén alapuló, megfelelő mértékű támogatást kell nyújtani, a kisvállalkozások irányába történő rossz hitelkihelyezések esetén megfelelő mértékű kockázati támogatást kell nyújtani.

6) Fejlesztani és javítani kell a kis- és közepes vállalkozások számára nyújtott pénzügyi szolgáltatásokat. Az állami tulajdonú kereskedelmi bankok és a részvényes tulajdoni rendszerű bankok egyaránt létesítsenek speciálisan a kisvállalkozásoknak nyújtott pénzügyi szolgáltatásokkal foglalkozó szervezeti egységeket, tökéletesítsék a kis- és közepes vállalkozásokkal kapcsolatos hitelezési tevékenységük rendszerét, fokozatosan növeljék a kis- és közepes vállalkozásoknak nyújtott közép- és hosszútávú hitelek nagyságrendjét és arányát. Növeljék a hitelek elbírálásának hatékonyságát, fejlesszenek ki új pénzügyi termékeket és szolgáltatásokat. Tökéletesítsék a jelzálog rendszert, a jelzálogtárgy elfogadás rendszerét, alkalmazzák az ingóságok, kintlévőségek, raktárkészlet, tulajdoni jogok, szellemi tulajdonjogok zálogként való elfogadásának módszerét, ezzel orvosolva azt a problémát, ha a kis- és közepes vállalkozás nem rendelkezik elegendő hitelbiztosítéki jelzálogfedezettel. A kis- és közepes vállalkozások számára hitelezési tevékenységet végző kereskedelmi bankokkal szemben differenciált felügyeleti irányelveket kell érvényesíteni. Létre kell hozni és tökéletesíteni kell a kis- és közepes vállalkozásokat megcélzó pénzügyi szolgáltatások rendszerét. Fel kell gyorsítani annak tanulmányozását, hogy miként lehet ösztönözni a magántőke részvételét falusi és mezővárosi bankok, hitelnyújtó cégek, és egyéb pénzügyi szervezetek létesítésében. Aktívan támogatni kell, hogy a magántőke részvénybefektetések formájában részt vegyen a falusi hitelszövetkezetek falusi

kereskedelmi bankokká történő átalakításában, a városi hitelszövetkezetek városi kereskedelmi bankokká történő átalakításában, illetve a városi kereskedelmi bankok feltőkésítésében. Támogatni és szabályozott körülmények között fejleszteni kell a kisebb hitelnyújtó cégeket, ösztönözni szükséges, hogy a szükséges feltételekkel rendelkező kisebb hitelnyújtó cégek falusi és mezővárosi bankokká alakuljanak át.

7) Tovább kell szélesíteni a kis- és középvállalkozások finanszírozási csatornáit. Fel kell gyorsítani a GEM piac [Growth Enterprises Market – elsősorban a kis- és középvállalkozások papírjaival való kereskedést megcélzó tőzsde] kiépítését, tökéletesíteni kell a kis- és közepes vállalatok tőzsdei piacralépésének rendszerét, növelni kell a kis- és közepes vállalatok tőzsdei piacra kerülésének mértékét, növelni kell a közvetlen finanszírozást. Tökéletesíteni kell a kockázati tőkével és a finanszírozási lízinggel kapcsolatos irányelveket, nagy erővel kell fejleszteni a kockázati tőkebefektetéssel, illetve a finanszírozási lízinggel foglalkozó vállalatokat. Ösztönözni kell az illetékes szerveket és a helyi kormányzatokat arra, hogy hozzanak létre kockázati tőkebefektetési orientációs pénzalapokat, orientálni kell a magántőkét abba az irányba, hogy létesüljenek elsősorban a kis- és közepes vállalkozásokat támogató kockázati tőkebefektetéssel foglalkozó vállalatok, aktívan fejleszteni kell a tulajdoni részesedést jelentő befektetésekkel foglalkozó alapokat. Fel kell használni a különféle befektetési módozatokat (finanszírozási lízing, jelzálog, hitel, stb.) a kis- és közepes vállalatok finanszírozására. Határozott ütemben növelni kell a kis- és középvállalkozások kollektív kötvény kibocsátásának, finanszírozási kötvény kibocsátásának mértékét, aktívan erősíteni, szabályozott körülmények között fejleszteni kell a tulajdonjogok kereskedelmének piacát, szolgáltatásokat kell nyújtani a kis- és közepes vállalkozások tulajdonjogainak és üzletrészeinek kereskedelméhez.

8) Tökéletesíteni kell a kis- és közepes vállalkozások hitelgaranciáinak rendszerét. Több szintű, kis- és középvállalkozásokat támogató finanszírozási garanciaalapot, és garanciavállaló szervezeteket kell létrehozni a központi költségvetés és a helyi költségvetések finansziális hozzájárulásával, valamint a vállalkozások részvételével. A különböző szintű kormányzati költségvetéseknek fokozniuk kell a támogatások intenzitását, alkalmazniuk kell a tőkeinjekció, a kockázati támogatások, az ösztönző támogatások és különféle más módszerek teljes spektrumát, fejleszteni kell a garanciavállaló szervezeteknek a kis- és közepes vállalkozások finanszírozási garanciavállalásával összefüggő kapacitásait. (...) A föld és az erőforrások felügyeletével foglalkozó, a lakóingatlanokkal, valamint a város- és vidékfejlesztéssel foglalkozó, a pénzügyekkel foglalkozó, az iparral és kereskedelemmel foglalkozó és egyéb kormányzati szervezeteknek a kis- és középvállalkozások, valamint a garanciavállaló szervezetek számára kiváló minőségű szolgáltatást kell nyújtania a zálogtárgyakkal valamint a zálogba adással összefüggő regisztráció, tulajdonjog megállapítás, átruházás stb. terén. Erősíteni kell a finanszírozási támogatásokkal foglalkozó szervezetek felügyeletét, el kell érni, hogy a szabályokat betartva fejlődjenek. Ösztönözni kell a biztosítótársaságokat arra, hogy gyors ütemben fejlesszenek ki a kis- és közepes vállalkozások számára biztosítási termékeket.

9) A kis- és közepes vállalatok finanszírozása terén fontos szerephez kell juttatni a hitelképességgel kapcsolatos információs szolgáltatásokat. Elő kell mozdítani a kis- és közepes vállalkozások hitelképességi rendszerének felépítését, létre kell hozni,

majd folyamatosan tökéletesíteni kell a kis- és közepes vállalkozások hitelképességével kapcsolatos információk gyűjtését végző szervezeteket, illetve értékelési rendszert, emelni kell a kis- és közepes vállalkozások pénzügyi hitelképességének szintjét. Tökéletesíteni kell a személyekkel és a vállalatokkal kapcsolatos információgyűjtési rendszert, a kis- és közepes vállalkozások finanszírozását elősegítendő, kényelmes és gyors tájékoztatási szolgáltatást kell kialakítani. Olyan hitelezési rendszert kell kidolgozni, amely jutalmazza az ügyfél megbízhatóságát, és bünteti az ügyfél megbízhatatlanságát, erősíteni kell a kis- és közepes vállalkozások esetében a hitelképességre való törekvést.

III.) Növelni kell a kis- és közepes vállalkozások költségvetési és adótámogatásait

10) Növelni kell a költségvetési forrásokból nyújtott támogatások mértékét. Fokozatosan növelni kell a központi költségvetésből a kis- és közepes vállalkozások fejlődésének elősegítésére fordítandó célzott támogatások nagyságrendjét, kiemelten kell támogatni a kis- és közepes vállalkozási szektorban a technológiai innovációit, a szerkezeti átalakításokat, az energiatakarékos és környezetkímélő működést célzó törekvéseket, a piacbővítést, a foglalkoztatottság növelését, továbbá javítani kell a kis- és közepes vállalkozások számára nyújtott közszolgáltatásokat. Fel kell gyorsítani a Kis- és Közepes Vállalkozások Fejlesztését Célzó Állami Pénzalap létrehozatalát, a költségvetési források felhasználásával orientációs hatást kell kifejteni, továbbá arra kell ösztönözni a magántőkét is, hogy támogassa a kis- és közepes vállalkozások fejlődését. A helyi szintű kormányzatok költségvetéseinek szintén nagyobb erővel kell támogatniuk a kis- és közepes vállalkozásokat.

11) Érvényre kell juttatni, és tovább kell fejleszteni az adókedvezményekkel kapcsolatos politikai irányelveket. Az államnak fel kell használnia az adópolitikát a kis- és közepes vállalkozások fejlődésének elősegítése céljából. A konkrét politikai irányelveket a Pénzügyminisztérium, továbbá az Országos Adóhivatal a többi illetékes szervezettel együtt fogja kidolgozni. Annak érdekében, hogy hatékonyan felvegyük a harcot a nemzetközi pénzügyi válsággal, és támogassuk a kis- és közepes vállalatok fejlődését, 2010 január 1-től 2010 december 31-ig a 30000 yuant meg nem haladó adózás előtti nyereséggel rendelkező mikrovállalkozásoknak adózás előtti nyereségük 50 százalékkal csökkentett értéke után kell adót fizetniük, és a fizetendő társasági nyereségadó mértéke 20 százalék. Azok a kis- és közepes vállalkozások, amelyek az állam által preferált területeken fektetnek be, a szükséges, saját használatra importált berendezések, illetve a berendezésekkel együtt a szerződésnek megfelelően importált technológiák, tartozékok, alkatrészek után nem kell importvámot fizetniük, kivéve a *Hazai befektetési projektek esetében vámmentességet nem élvező import termékek listáján* szereplő termékeket. Azok a kis- és közepes vállalkozások, amelyeknek valódi gondot okoz a városi és mezővárosi földhasználati adó befizetése, a vonatkozó szabályoknak megfelelően kérelmezhetik a tartományi szintű adóhatóságnál, vagy a tartományi szintű népi kormányzatnál az adó csökkentését vagy elengedését. Azok a kis- és közepes vállalkozások, amelyek valamely különleges nehézség okán nem képesek adójukat időben befizetni, módjukban áll törvényes úton kérelmezniük a fizetési határidő három hónapon belül eső halasztását.

12) Tovább kell csökkenteni a kis- és közepes vállalatok társadalmi terheit. A megfelelő hatáskör hiányában vagy a hivatalos ügymenet figyelmen kívül

hagyásával létrehozott közigazgatási és közintézményi díjakat, kormányzati beszedési alapokat kivétel nélkül el kell törölni. Teljeskörűen át kell tekinteni, és rendezni kell a kis- és közepes vállalkozásokat érintő díjakat, különös tekintettel a közigazgatási engedélyekkel és a kötelező piacrakerülési engedélyekkel kapcsolatos közvetítói szolgáltatások díjaira, valamint a monopoljelleggel bíró fizetős szolgáltatások díjaira. Meg kell fontolni ezek eltörlésének, csökkentésének, halasztott fizetésének lehetőségét. Szigorúan alkalmazni kell a különböző díjak nyilvánosság tételének rendszerét, nyilvánossá kell tenni az előzetes engedélyi feltételeket, ügymenetet, díjtételeket, szigorúan tilos a helyi kormányzatok és a különféle közigazgatási szervek számára, hogy hatáskörüket áthágva közigazgatási és közintézményi díjakat vezessenek be, továbbá tilos az is, hogy a közigazgatási és közintézményi díjakat önkényesen fizetős szolgáltatási díjakká alakítsák át. További szabályokat kell hozni a díjbeszedési tevékenységre vonatkozóan, teljeskörűen alkalmazni kell a kis- és közepes vállalkozások esetében a díjfizetési regisztrációs kártyát, a kormányzatoknak valamennyi szinten létesíteniük kell olyan telefonvonalat, amelyen a kis- és közepes vállalkozások terheivel kapcsolatos bejelentéseket fogadni tudják. Tökéletesíteni kell a különböző szintű kormányzatoknak a kis- és közepes vállalkozások terheivel kapcsolatos felügyeleti rendszerét, szigorúan ki kell vizsgálni, és büntetéssel kell sújtani a törvénytelen díjszedést, a törvénytelen bírságolást, és különféle hasonló cselekedeteket. Semmilyen közigazgatási szerv vagy szervezeti egység nem juthat haszonhoz oly módon, hogy a kis- és közepes vállalkozásokat rákényszeríti valamilyen termék megvásárlására, vagy egy kijelölt szolgáltatás elfogadására, stb. Szigorúan be kell tartani az adóigazgatási törvényeket és szabályokat, nem szabad ezekkel ellentétes módon a kis- és közepes vállalkozásokat az előírtnál korábbi adófizetésre, illetve törvénytelenül kiszabott adók megfizetésére kötelezni.

IV.) Fel kell gyorsítani a kis- és közepes vállalkozások technológiai fejlődését és szerkezeti átalakítását

13) Támogatni kell a kis- és közepes vállalkozásokat abban, hogy fejlesszék technológiai innovációs képességüket és termékeik minőségét. Támogatni kell a kis- és közepes vállalkozásokat abban, hogy növelni tudják kutatás-fejlesztési ráfordításaikat, ki tudjanak fejleszteni modern és jól felhasználható technológiákat, technikákat és eszközöket, képesek legyenek kifejleszteni jól eladható új termékeket, és fejleszteni tudják termékeik minőségét. Erősíteni kell a termelés, az oktatás és a kutatás együttműködését, és az erőforrások integrációját, erősíteni kell a szellemi tulajdonjogok védelmét, nagy hangsúlyt kell helyezni a könnyűiparban, a textiliparban, az elektronikai iparban és az egyéb ágazatokban a márkaépítésre, ösztönözni és támogatni kell, hogy a kis- és közepes vállalkozások saját márkákat hozzanak létre. Támogatni kell a régi kínai márkákat, illetve a kiváló tradíciókkal rendelkező kis- és közepes vállalkozásokat abban, hogy kérelmezzék márkáik bejegyzését, védelmezni kell a márkák kizárólagos használatának jogát, ösztönözni kell a hagyományos népi technológiák rekonstruálását, védelmét, átalakítását, fejleszteni kell a sajátos nemzeti termékeket előállító termelést.

14) Támogatni kell a kis- és közepes vállalkozások technológiájának átalakítását. A fő termelési ágazatok átalakítási és stimulációs tervéből fakadó elvárásoknak megfelelően támogatni kell, hogy a kis- és közepes vállalkozások új technológiák, új technikák, új berendezések, új anyagok alkalmazásával át tudják alakítani

technológiájukat. A központi költségvetésben a technológia átalakítási befektetésekkel kapcsolatos költségvetési tételen belül el kell különíteni egy, a kis- és közepes vállalkozások technológiai átalakításaira szánt pénzalapot, továbbá a helyi kormányzatoknak is el kell különíteniük a kis- és közepes vállalkozások technológiai átalakítására szánt pénzüsszeget. A technológiai fejlődés érdekében meg kell gyorsítani a kis- és közepes vállalkozások állóeszközeinek értékcsökkenési leírását, váljon lehetségessé szabályozott formában az amortizációs időszak lerövidítése, vagy az amortizáció leírásának felgyorsítására irányuló módszerek alkalmazása.

15) Elő kell segíteni, hogy a kis- és közepes vállalkozások energiatakarékos, környezetkímélő és tiszta módon tudjanak termelni. Serkenteni kell a legfontosabb energia- és környezetkímélő technológiák, és nagy hatásfokú energiatakarékos, környezetkímélő termékek, berendezések felhasználását a kis- és közepes vállalkozások körében. A ciklikus gazdaság fejlődési szükségleteinek megfelelően ösztönözni kell a kis- és közepes vállalkozások erőforrásainak ciklikus felhasználását. Ösztönözni kell, hogy a szakmai szolgáltatók szerződéses energiagazdálkodási szolgáltatásokat, energiatakarékos berendezésekkel összefüggő lízingszolgáltatásokat, és egyéb szolgáltatásokat nyújtsanak a kis- és közepes vállalkozások számára. Teljes mértékben kiaknázva a piaci rendszerben rejlő lehetőségeket, pénzügyi, környezetvédelmi, földügyi, termelési ágazati és egyéb politikai irányelvek komplex felhasználásával el kell érni, hogy a kis- és közepes vállalkozások elmaradott technológiái, technikái, berendezései és termékei a törvényes szabályokat követve leselejtezésre kerüljenek, meg kell akadályozni, hogy az elmaradott termelési kapacitások kézzől-kézre járjanak. Szigorú szabályozást kell alkalmazni annak érdekében, hogy a túltermelési kapacitások, illetve a magas energiaigényű, nagy mértékű környezetszennyezéssel járó, magas természeti erőforrás igényű ágazatok ne tudjanak kontrollálatlanul fejlődni. A *Környezetvédelem, energiatakarékosság és víztakarékosság ösztönző vállalati nyereségadó kedvezmények listáján* szereplő befektetési területeken, az előírásoknak megfelelő vállalati nyereségadó-kedvezményt kell biztosítani.

16) Növelni kell a vállalatok együttműködésének színvonalát. Ösztönözni kell, hogy a kis- és közepes vállalatok a nagyvállalatokkal különféle gazdasági és technológiai együttműködések kezdjenek, létesítsenek stabil ellátási, termelési, értékesítési és egyéb együttműködési kapcsolatokat. Ösztönözni kell, hogy a nagyvállalatok a szakmai munkamegosztás, a szolgáltatások kiszervezése, a termelési megrendelések, stb. területén fokozzák a kis- és közepes vállalatokkal való együttműködést, aktív támogatást nyújtsanak a kis- és közepes vállalatok számára a technológia, a humánerőforrás, a termelési eszközök, és az anyagi erőforrások terén, időben fizessék meg az áruk és szolgáltatások ellenértékét.

17) Orientálni kell a kis- és közepes vállalkozásokat a koncentrált fejlődés irányába. A racionális elhelyezkedést, a sajátos jellemzők kifejezésre juttatását, a takarékos helykihasználást, és az ökológiai környezet védelmét alapelvnek tekintve, támogatni kell kiemelt, követendő mintaként szolgáló koncentrált vállalkozáscsoportok kialakulását. Élnékíteni kell a koncentrált vállalkozáscsoportok környezetének építését, javítani kell a vállalkozások koncentrálódásának feltételeit, erősíteni kell a meghatározó vállalatokat, meg kell hosszabbítani a termelési láncokat, fejleszteni kell a specializált együttműködések. Ösztönözni kell, hogy a kelet-kínai térség fejlett kis- és közepes vállalatai felvásárlás, egyesülés, átszervezés, kooperatív

működés, stb. formájában erősebb együttműködést folytassanak a közép- és nyugat-kínai térség kis- és közepes vállalataival, megvalósítandó a termelés szabályozott áthelyezését.

18) Fel kell gyorsítani a termelő szolgáltatások fejlesztését. Ösztönözni és támogatni kell a kis- és közepes vállalkozások fejlődését a tudományos és technológiai kutatás-fejlesztés, az ipari tervezés, a technológiai tanácsadás, az információszolgáltatás, a modern logisztika és az egyéb termelő szolgáltatások terén. Aktívan elő kell segíteni a kis- és közepes vállalkozások érvényesülését és fejlődését a szoftverfejlesztés, a kiszervezett szolgáltatások, az internetes animáció, a reklám, az elektronikus kereskedelem területén, és más újonnan kialakult területeken, szélesíteni kell a munkavállalás lehetőségeit, megteremtve ezzel a gazdasági növekedés új forrásait.

V.) Támogatni kell a kis- és közepes vállalkozások piaci terjeszkedését

19) Támogatni és orientálni kell a kis- és közepes vállalkozások aktív terjeszkedését a hazai piacon. Támogatni kell a feltételeknek megfelelő kis- és közepes vállalkozásokat abban, hogy részt vegyenek a háztartási gépek, mezőgazdasági gépek, személyautók és motorkerékpárok vidéki elterjesztését célzó programban, a háztartási gépekre, személyautókra vonatkozó „régieért újat” programban, és egyéb programokban. A Kis- és Közepes Vállalkozási Pénzalapnak, a Technológia Átalakítási Pénzalapnak és más forrásoknak kiemelten kell támogatniuk a stabil értékesítési csatornákkal, magas piaci részesedéssel rendelkező kis- és közepes vállalkozásokat. Költségvetési keretből történő hozzájárulások, kiállítási díjak csökkentése és egyéb módszerek segítségével elő kell segíteni, hogy a kis- és közepes vállalkozások részt vegyenek különféle kiállításokon és vásárokon. Támogatni kell a kis- és közepes vállalkozások termékeit, technológiáit bemutató különféle kiállítóközpontok létesítését, meg kell rendezni a Kínai és Nemzetközi Kis- és Közepes Vállalatok Expóját, valamint egyéb kiállításokat és vásárokat. Ösztönözni kell az elektronikus hírközléssel, internetszolgáltatással foglalkozó cégeket, továbbá a médiát arra, hogy aktívan terjesszék a piaccal kapcsolatos információkat, valamint segítsék a kis- és középvállalkozások termékeinek reklámozását, piaci terjeszkedését.

20) Támogatni kell a kis- és közepes vállalkozások terjeszkedését a nemzetközi piacon. Tovább kell fejleszteni az exporthoz kapcsolódó adóvisszatérítést, és az egyéb támogatási politikákat, tanulmányozni és tökéletesíteni kell a külső kereslet stabilizálásával, a külkereskedelem fejlesztésével kapcsolatos politikai intézkedéseket, stabilizálni és bővíteni kell a nemzetközi piacot. Teljes mértékben ki kell aknázni a Kis- és Közepes Vállalkozások Piacbővítési Pénzalapja és az exporthitel biztosítások kínálta lehetőségeket, növelni a kis- és közepes vállalkozások kedvezményes exporthitelekkel történő támogatását. Ösztönözni és támogatni kell, hogy a megfelelő feltételekkel rendelkező kis- és közepes vállalkozások külföldön egyesüléseket, felvásárlásokat és egyéb befektetéseket hajtsanak végre, technológiát és márkákat vásároljanak, ezzel is előmozdítva a termékek és szolgáltatások exportját.

21) Támogatni kell a kis- és közepes vállalkozások saját piacbővítési képességeinek fejlesztését. Orientálni kell a cégeket abba az irányba, hogy erősítsék piacelemzési és piaci előrejelzési tevékenységüket, ragadják meg a piaci lehetőségeket, fokozott figyelmet fordítsanak a minőségre, a márkára és a marketingre, fejlesszék eladás

utáni szolgáltatásaikat, növeljék piaci versenyképességüket. Fejleszteni kell és át kell alakítani a kereskedelmi forgalmat, el kell terjeszteni az üzletláncokat, a franchise-t, és más modern kereskedelmi módozatokat, új típusú üzleti módozatokat, segíteni és ösztönözni kell, hogy a kis- és közepes vállalkozások alkalmazzák az elektronikus kereskedelmet, annak érdekében, hogy leszállítsák a piaci terjeszkedés költségeit. Támogatni kell a vendéglátóipart, a turizmust, a szabadidőipart, a háztartási szolgáltatásokat, a vagyionkezelő szolgáltatásokat, a lakóközösségi szolgáltatásokat, és egyéb ágazatokat abban, hogy szélesítsék szolgáltatásaik körét, új szolgáltatásokat fejlesszenek ki, serkentsék a fogyasztás növekedését.

VI.) Fejleszteni kell a kis- és közepes vállalkozások számára nyújtott szolgáltatásokat

22) Fel kell gyorsítani a kis- és közepes vállalkozások számára nyújtott szolgáltatások rendszerének kiépítését. Erősíteni kell az átfogó tervezést, tökéletesíteni kell a szolgáltatások hálózatát és a szolgáltatási infrastruktúrát, a különböző kormányzati szinteken létre kell hozni a kis- és középvállalkozások számára komplex szolgáltató szervezeteket. Ki kell aknázni az Ipari és Kereskedelmi Szövetségben, valamint a szakmai szervezetekben (kamarákban) és a komplex szolgáltató szervezetekben rejlő lehetőségeket a szolgáltatói státusz odaítélése, tevékenységi körök átruházása, jutalmazások és más eszközök alkalmazása révén, orientálni és élénkíteni kell a szakmai szolgáltató szervezetek fejlődését. Létre kell hozni, majd tovább kell fejleszteni azt a költségvetési forrásokon alapuló támogatási rendszert, amely elősegíti, hogy a szolgáltató szervezetek információs, oktatási, technológiai, vállalkozásindítási, minőségellenőrzési, vállalati menedzsment és egyéb szolgáltatásokat nyújtsanak.

23) Fel kell gyorsítani a kis- és közepes vállalatokat kiszolgáló közszolgáltatási infrastruktúra építését. A magánszférából érkező befektetések és a költségvetési keretből származó támogatások orientációjával, valamint sok más egyéb módon, kiemelten kell támogatni, hogy a könnyűipar, a textilipar, az elektronikus hírközlés és egyéb ágazatok területén létrejöjjenek termékfejlesztéssel, ellenőrzéssel, technológiák terjesztésével, stb. kapcsolatos közszolgáltatásokat nyújtó platformok. Támogatni kell bázisok létesítését induló kisvállalkozások számára, jobb környezetet kell teremteni a vállalkozások elindításához és fejlődéséhez. Ösztönözni kell, hogy a felsőoktatási intézmények, kutatóintézetek, vállalati technológiaközpontok tegyék hozzáférhetővé tudományos és technológiai erőforrásaikat, indítsanak közcélú és alapvető fontosságú technológiai kutatásokat, fejlesszék a kis- és közepes vállalkozások számára nyújtott szolgáltatásaikat. Fejleszteni kell a kis- és középvállalkozásokat megcélzó információs szolgáltatások hálóját, fel kell gyorsítani a politikai irányelvek értelmezésével, a technológiák terjesztésével, a humán erőforrás közvetítéssel, a szakmai továbbképzésekkel, a marketinggel kapcsolatos alapvető információs szolgáltatások fejlődését.

24) Javítani kell a kormányzatok által kis- és közepes vállalkozások számára nyújtott szolgáltatásokat. El kell mélyíteni a közigazgatási engedélyezési rendszer reformját, teljeskörűen át kell tekinteni, és tovább kell csökkenteni, illetve össze kell vonni a közigazgatási engedélyezési ügyeket, meg kell valósítani az engedélyezés céljának, feltételeinek és folyamatának publikussá tételét, és standardizálását. A befektetési, ipari és kereskedelmi, adóügyi, minőségügyi, környezetvédelmi és egyéb

közigazgatási szerveknek egyszerűsíteniük kell ügyintézési eljárásrendjüket, rövidíteniük kell az ügyintézés határidejét, növelniük kell a hatékonyságot, egyszerű és gyors szolgáltatást kell biztosítani a kis- és közepes vállalatok alapításához, termelési tevékenységéhez, működéséhez, stb. A különböző szintű helyi kormányzatoknak a földhasználati stratégiai terv és éves terv készítésekor és megvalósításakor átfogó módon át kell tekinteniük a kis- és közepes vállalkozások befektetéseinek földigényeit, és racionálisan kell meghatározniuk a kis- és közepes vállalkozások földhasználati indexét.

VII.) Fejlesztani kell a kis- és közepes vállalkozások menedzsmentjét

25) Orientálni és támogatni kell a kis- és közepes vállalkozásokat annak érdekében, hogy erősítsék menedzsmentjüket. Támogatni kell a kis- és közepes vállalkozások számára menedzsment tanácsadást nyújtó szervezetek létrehozatalát, illetve menedzsment tanácsadással kapcsolatos rendezvények létrejövetelét. Orientálni kell a kis- és közepes vállalkozásokat azzal a céllal, hogy erősítsék alapvető menedzsmentjüket, fejlesszék marketing- és kockázatmenedzsmentjüket, tökéletesítsék irányítási struktúrájukat, élénkíteni kell az innovációt a menedzsment területén, emelni kell a működési menedzsment színvonalát. Elvárás, hogy a kis- és közepes vállalkozások igyekezzenek teljes mértékben kiaknázni belső erőforrásaikat, csökkentsék költségeiket és növeljék a hatékonyságot, szigorúan tartsák be a biztonsággal, a környezetvédelemmel, a minőséggel, a higiénával, a munkavállalókkal és a társadalombiztosítással kapcsolatos törvényeket, szabályokat, becsületesen, hitelességük megóvásáért nagy gondot fordítva végezzenek üzleti tevékenységüket, tegyenek eleget társadalmi kötelezettségeiknek.

26) Nagy erőfeszítéssel mozgósításával továbbképzéseket kell indítani a kis- és közepes vállalkozásokban dolgozó különféle személyek számára. Meg kell valósítani a kis- és közepes vállalkozásokat megcélzó „Tejút” Továbbképzési Programot, növelni kell a költségvetési támogatások mértékét, és teljes mértékben kiaknázva a szakmai szervezetekben (kamarákban), valamint a kis- és közepes vállalkozási továbbképzési szervezetekben rejlő lehetőségeket, széleskörűen felhasználva az internetes technológiát és más módszereket, különféle továbbképzéseket kell indítani a politikai irányelvekkel és a jogi szabályozással, a vállalati menedzsmenttel, a marketinggel, szakmai ismeretekkel, az ügyfélszolgálatlal és egyéb témakörökkel kapcsolatban. Rendkívül nagy hangsúlyt kell helyezni a vállalkozásokat irányító személyek továbbképzésére, három év alatt ki kell választani egymillió kis- és közepes vállalatot, melynek menedzsmentje teljes körű továbbképzésben részesül.

27) Fel kell gyorsítani a kis és közepes vállalkozások informatizálását. Tovább kell folytatni a kis- és közepes vállalkozások informatizálására irányuló projektek megvalósítását, fel kell gyorsítani a kiemelt térségek kis- és közepes vállalkozásainak informatizálására irányuló kísérleti projekteket, orientálni kell a kis- és közepes vállalkozásokat, hogy az információs technológia segítségével emeljék kutatás-fejlesztési tevékenységüket, menedzsmentjüket, gyártási és szolgáltatói tevékenységük színvonalát, fejlesszék marketingtevékenységüket és eladás utáni szolgáltatói képességüket. Ösztönözni kell az információtechnológiával foglalkozó cégeket arra, hogy kifejlesszenek, létrehozzanak különféle szakmai felhasználóknak szánt platformokat, továbbá, hogy a kis- és közepes vállalatok számára kínáljanak szoftver

és hardver eszközökkel összefüggő szolgáltatásokat, kiszervezett formában ellátott szolgáltatásokat, ipari tervezési és egyéb szolgáltatásokat.

VIII.) Erősíteni kell a kis- és közepes vállalkozások tevékenységének [közigazgatási] irányítását

28) Fokozni kell az irányítás összehangolását. Létre kell hozni az Államtanácson belül a Kis- és Közepes Vállalkozások Fejlesztésének Irányítótestületét, amely erősíti a kis- és közepes vállalkozások munkájával kapcsolatos átfogó tervezési tevékenységet, szervezeti irányítást, és politikai koordinációt. Az irányítótestület irodája az Ipari és Informatizálási Minisztériumban létesül. A különböző helyi kormányzati szinteken, a feladatok mértékével összhangban, szintén lehetőség van hasonló szervezet és munkamechanizmus kialakítására.

29) Létre kell hozni a kis- és közepes vállalkozásokkal kapcsolatos statisztikai monitoring rendszert. A statisztikai szerveknek létre kell hozniuk és fejleszteniük kell a kis- és közepes vállalkozásokkal kapcsolatos statisztikai, monitorizálási, elemzési és tájékoztatási rendszert, fejleszteni kell a kis nagyságrendű vállalkozásokkal kapcsolatos elemzői tevékenységet. Az illetékes szerveknek haladéktalanul nyilvánosságra kell hozniuk a fejlesztési terveket, a szakpolitikai irányelveket, az ágazati helyzettel kapcsolatos és egyéb információkat, fokozatosan ki kell alakítaniuk a kis- közepes vállalkozásokkal összefüggő monitorizálási, kockázatmegelőzési, és vészjelző mechanizmusokat.

A kis- és közepes vállalkozások egészséges fejlődésének elősegítése egyrészt hosszútávú stratégiai feladat, másrészt jelenleg aktuális, a gazdasági növekedés fenntartásával, a belső kereslet bővítésével, a szerkezetátalakítással, a fejlődés elősegítésével, a lakosság életkörülményeinek javításával összefüggő, sürgős feladat. Valamennyi térség, valamennyi illetékes szerv tanulmányozza tovább ezen kérdéseket, helyezkedjen egységes álláspontra, a gyakorlati helyzet figyelembevételével sürgősen dolgozza ki a fenti koncepciók megvalósulását elősegítő konkrét intézkedéseket, és teljeskörűen implementálja ezen koncepciókat.

2009. szeptember 19.

Az Államtanács

Összegzés

Mint a fentiekből kitűnik a kínai közigazgatás nagy figyelmet fordít a gazdaság fejlődésének rövid-, közép- és hosszútávú tervezésére, a gazdaság működésének szabályozására, irányítására, a gazdaság működésének, a piaci szereplők tevékenységének felügyeletére, ellenőrzésére, a gazdasággal kapcsolatos információszolgáltatásra és tanácsadásra, illetve az állami vagyon kezelésére. Mindezen feladatait központilag hatékonyan irányítható, széleskörű jogosítványokkal rendelkező, a helyi közigazgatási szinteken is jelenlévő gazdaságirányítási rendszer segítségével látja el. A kínai gazdaságirányítási rendszer hatékonyságát jól mutatja, hogy az elmúlt több mint harminc év során az ország gazdasága folyamatosan és rendkívül nagy ütemben fejlődött, és a kínai

gazdaságirányítás sikeresen kezelte mind az 1997/1998-as ázsiai gazdasági válság, mind a 2008-ban kirobbant globális pénzügyi válság hatásait.

Felhasznált irodalom:

Rövidítések:

- FGW/WJJ = Zhonghua Renmin Gongheguo Guojia Fazhan Yu Gaige Weiyuanhui / Wei jianjie 中华人民共和国国家发展与改革委员会 / 委简介
- GSJ/ZZJG/ZYZZ = Zhonghua Renmin Gongheguo Guojia Gongshang Xingzheng Guanli Zongju / Zuzhi Jigou / Zhuyao zhize 中华人民共和国国家工商行政管理总局 / 组织机构 / 主要职责
- GTJ = Zhonghua Renmin Gongheguo Guojia Tongji Ju 中华人民共和国国家统计局
- GWY = *Guowuyuan guanyu jinyibu cujin zhongxiaoque fazhande ruogan yijian* 国务院关于进一步促进中小企业发展的若干意见
- SWB/ZYZZ = Zhonghua Renmin Gongheguo Shangwu Bu / Zhuyao zhize 中华人民共和国商务部 / 主要职责
- WB/CB/CHINA = World Bank / Country Brief / China
- ZRGGXB = *Zhonghua Renmin Gongheguo Gongye he Xinxihua Bu* 中华人民共和国工业和信息化部
- ZRGX = *Zhonghua Renmin Gongheguo Xianfa* 中华人民共和国宪法

- ASEAN Secretariat: *ASEAN-China Free Trade Area: Not a Zero-Sum Game*. 2010. január 7. In: <http://www.asean.org/24161.htm>
- Bhattachali, Deepak – Li, Shantong – Martin, Will (eds.): *China and the WTO – Accession, Policy Reform, and Poverty Reduction Strategies*. Washington: World Bank and Oxford University Press, 2004.
- FGW/WJJ. In: <http://www.sdpc.gov.cn/jj/default.htm>
- GSJ/ZZJG/ZYZZ. In: <http://www.saic.gov.cn/zzjg/zyzz/>
- GTJ(a): *Zhonghua Renmin Gongheguo 2010 nian guomin jingji he shehui fazhan tongji gongbao* 中华人民共和国2010年国民经济和社会发展统计公报. Beijing: GTJ, 2011. In: http://www.stats.gov.cn/tjgb/ndtjgb/qgndtjgb/t20110228_402705692.htm
- GTJ(b): *Zhongguo tongji nianjian 2010* 中国统计年鉴 2010 In: <http://www.stats.gov.cn/tjsj/ndsj/2010/indexch.htm>
- Guo Xiaocong: *Zhengfu jingjixue* 政府经济学. Beijing: Zhongguo Renmin Daxue Chubanshe, 2007.
- GWY. In: http://www.gov.cn/zwggk/2009-09/22/content_1423510.htm
- Han Qi 韩琪: *Zhongguo jingji gailun* 中国经济概论. Beijing: Qinghua Daxue Chubanshe, 2007.
- He Qin 何沁: *Zhonghua Renmin Gongheguo shi* 中华人民共和国史. Beijing: Gaodeng Jiaoyu Chubanshe, 2007.

- Liao, Chun: *The Governance Structures of Chinese Firms – Innovation, Competitiveness, and Growth in a Dual Economy*. Heidelberg, London, New York: Springer Dordrecht, 2009.
- Ma Jianhong 马建宏: „Lun zhongxiaoqiye de rencai chubei jizhi” 论中小企业的人才储备机制 In: *Zhongguo Shangmao* 中国商贸 2010/23.
- Naughton, Barry: *The Chinese Economy – Transitions and Growth*. Cambridge – London: The MIT Press, 2007.
- Peerenboom, Randall: *China Modernizes – Threat to the West or Model for the Rest?* Oxford, New York: Oxford University Press, 2007.
- Ramo, Joshua Cooper: *The Beijing Consensus*. London: Foreign Policy Centre, 2004.
- Santoro, Michael A.: *China 2020 – How Western Business Can -and Should- Influence Social and Political Change in the Coming Decade*. Ithaca (NY): Cornell University, 2009.
- SWB/ZYZZ. In: <http://www.mofcom.gov.cn/mofcom/zhizi.shtml>
- Tang Danlu: „Growth of Chinese SME loans outpaces credit to large firms: central bank.” In: *Xinhuanet* 2011. február 05.;
http://news.xinhuanet.com/english2010/china/2011-02/05/c_13719915.htm
- Tokatlian, Juan Gabriel: „A View from Latin America.” In: Roett, Riordan – Paz, Guadalupe (eds.): *China’s Expansion into the Western Hemisphere – Implications for Latin America and the United States*. Washington: The Brookings Institution, 2008. 59-89.
- WB/CB/CHINA. In: <http://go.worldbank.org/RA0J3M8N60>
- Wei Yan 魏岩: „Zhongxiao qiye jinrong fuwu chutan” 中小企业金融服务初探. In: *Zhongguo jinrongjie wang* 中国金融界网 2011. január 27.;
<http://www.zgjrjw.com/news/yglt/2011127/14164416001.html>
- Williamson, John: „What Washington Means by Policy Reform” In: Williamson, John (ed.): *Latin American Readjustment – How Much Has Happened*. Washington: Institute for International Economics, 1989.
- Zhang Yu 张宇 – Lu Di 卢荻: *Dangdai Zhongguo jingji* 当代中国经济. Beijing: Zhongguo Renmin Daxue Chubanshe, 2007.
- ZRGGXB: *Xinxihua zhutui zhongxiao qiye chengzhang* 信息化助推中小企业成长 (Zhongxiao qiye jianbao 2010/26 中小企业简报2010第26期). 2011. május 6. In: <http://www.miit.gov.cn/n11293472/n11295074/n11299108/13745735.html>
- ZRGX. Beijing: Zhongguo Fazhi Chubanshe, 2007.

